

Corinthia Nyěba Tôba

Second Corinthians

Tèhébè Ré Dő Nyě

Bí Paulu bóthyóbólă ná Corinthia prezuetè plómuphú rò, apyá nyacó dő lügně akhenuô, a räcuő Li Corinthia nyěba tôba yě dő Corinthia prezuetè plómuphú tahe a o. Corinthiaphú akle tahehenuô, a hétakhwótakè, pacyécyě pacyécû nyacó Paulu, manárò Paulu dyéluő ná a thészű okrűklé ná èthi, rò bí tèkrűtèklé o khyéthyá hō akhenuô, a thékrű kanó~ to a hésoluő pé èthi phunuô.

Bí Paulu ră liyétôba dő akhăshyé khenuô, a rädonyäré ná a tèbóthyóbólă ná Corinthia prezuetè plómuphú tahe, rò a hésoplö pé èthi ná mametérò a hé kákhyésû sôtaklő cō kayă o bí prezuetèplómû kû, dő a hétakhwótakè pacyécyě pacyécû nyacó lǔ nuôtahe, htuôto bí a hé kákhyésû kayă nuôtahe phunuô akhě èthi za nídû lahyá khyéthyá ané rò a okrűoklě kákhyě khyéthyá ná ū akhenuô, a thékrű nyacó a héplö pé èthi phunuô. Htuôrò a kwíthézóní Corinthia prezuetè plómuphú tahe ki dyé pékuő Krístuphú soryasöphá dő a o dő Judaké nuôtahe témelű. Lisásě Amädu okyá dő khyě yétahehenuô, Paulu raluő pó ná dő Corinthia prezuetèplómû akunuô,

kayă o nyěthuôprè rò a hé lahyă Paulu, Paulu ma Prèdônyaphú a málakō tóprè máto, èthi ma a málakō có a hé lahyă phúnuô rò Paulu héplö kákhyésû èthi ná é ma Prèdônyaphú tóprè málakō, phúnuô.

Tèhébè tôtô ná tôtô

Tèhébè ré dő nyě 1:1-11

Paulu ná Corinthia prèzŷetè plómuphú tahe 1:12-7:16

Mélümetyă Krístuphú odô Judaké tahe 8:1-9:15

Paulu héplö kákhyésû ū ná è níbèhó tètaryéshyosó

Dô a bè htwô Prèdônyaphú tóprè 10:1-13:10

Tèhébè tadûkyă dő khyě 13:11-13

Paulu A Tèhémohéryá

¹ Vă ma Paulu. Cómarya théplö tódûhó dő a ki nwóhtyahó vă ná Byacè Jesü Krístu a Prèdônyaphú tóprè hó. Vă ná pë puôvýá Timothy răcuôp  liy  d  th  v  Corinthiaphú d  a z e Cómarya tahe a o. Htu to p  răcu t  p ku d  kay  d  a z e Cómarya d  a o d  Akaia k k  nu tahe a o.

² P  Ph  Cómarya n  Byac  Jes  Kr stu ki dy t d  th  t ebw t tary  n  t ekac kab  n ~.

Paulu H bw h tary  Htuth htya C marya

³ P  ki h bw h tary  htuth htya r l  p  Byac  Jes  Kr stu a Ph  C marya y  p ~. È ma ph  d  a th z  ū t opr , r  l ~ t m m o t m c w  tahe

nuôma a o dő luo hyă pré. ⁴ Bí pè myáhtye sítôbè ná tèpyátèsé lō~ plí tahe akhenuô, è mémø mècwó pè. Dő è mémø mècwó pè phúyé akhu-akhyé, pè mémø mècwóbé pè kuô ūruô dő a myáhtye sítôbè ná tèpyátèsé pwomyépwôcô tahe. Tèmémø mècwó dő pè mémø mècwó ū yetahe nuôma, a thyápré ná Cómarya mémø mècwó pè nuôtahe pré. ⁵ Dő Krístu akhu-akhyérò pè khyábè ényacó tècyétècû, manárò dő Jesú Krístu akhu-akhyérò Cómarya mémø mècwó ékuô nyacó pè. ⁶ Thyáphú thí ki níbè tèmémø mècwó ná théhtwóprè tacúprè agnenuô, Cómarya nökhyábè pè tèpyátèsé phúyenuô pré. Rò thyáphú thí ki níbèkuô tèmémø mècwó agnenuô, Cómarya mémø mècwó hó pè. Pè tèmémø mècwó thí yenuô, a dyéhtwóhtya hó thí tèkhyáthéplòhtu thyáhóná pè khyábè htuôhó nuôtahe hó. ⁷ Phúnuô akhu-akhyé, pè zýení nyacó thí, mètěhérò bí thí khyábè thyákuô tècyétècû phú pè khyábè tahe akhenuô, Cómarya ki mémø mècwó kuô thí phú a mémø mècwó hó pè yenuô pă.

⁸ Puôvyá thí~, pè thézû dyé thégneluô pékuô thí ná bí pè o dő Asia kék dukú akhenuô, pè khyábè nyacó tècyétècû tahe ari-akyá. Tècyétècû dő pè khyábè yenuô, acyéacû talwósúlú có akhu-akhyé pè thyécóhó pákó~ pè tané có phúnuô. ⁹ Rò

pè dya ná pè thyě có hó mametérò pè bëcuõ khyacyékhyácû tuõ phúyé mëtëhérò, thyaphú pè ki zûelyä nídyé tã pènë támé, rò pè ki zûe prétû Cómarya dő a më htwöprèkä ũ dő tèthyé yënuô tôprè agnënuô, pè bë khyábènyä tè phúyé pré.
 10 Rò Cómarya mëlwohtekä hó pè dő tèthyé a tètarothé théisë dő adu-azä akü yënuô hó. Pè zûení ná Cómarya klyá mëlwohtekä plehyä tadûpó nyä pè pré. 11 Thyaphú Cómarya ki mëlwohtekä pè ná tèphúyé tahe agnënuô, pè lo dő thi ki mëcwókuõ pè ná thi tèkwicóbë. Thyaphú kayä éprè ki htuthé hébwihétaryéhtya Cómarya pă agnënuô, Cómarya ki nídä thi tèkwicóbë tahe pă rò a ki mëlwohtekä pè dő tèthyé ná abwídu ataryéhtü pă.

Paulu Htulya Khókyä Atè Taritaryä

12 Mametérò pè hébhystalõ bû pëngó hérò, dő pè théplöküyé pè thégnë tätë ná pè mëthúmëplá, pè héthûhéphyenô ũ tôprè~ to, htuõto pè dya còcúpré pè théplòthuôhtyé dő thi khu pré. Pè mëphúyé nuôma má dő Cómarya abwíataryé a tèprotèpryä akhu-akhyé pré, mädö prèlu hekhuphú a tèthítèphé akhu-akhyé nuô máto. 13 Pè räcuõ pé thi li tahenuôma, pè hé còrané có thi có, pè dôuôdóbí angólasá tôcô~ to. 14 Khönyárò thi thégnéplö pwõ lõ hí pèripëkyä to, manárò dôkhyepänuô pè myásű

ná thi ki thégnéplö lõlátakli lõ cō pèripèkyă pă. Phúnuôrò, bí Byacè Jesù hyákhyéthyá pă tonyenuô, dő pèkhupékhyé rò thi ki thékrûthélö phú pè thékrûthélö dő thikhuthíkhyé nuô pă.

¹⁵ Vă thégnétâtę hó ná pè klyá thékrûthélö lahyă nyă phúnuô pă pré. Phúnuôrò thyaphú thi ki nýbè tèsori nyéphuő agnenuô, vă dyalya htuõhó vă théplö ná vă thézű hyă olë kuõ thi nyéphuő cō. ¹⁶ Phúnuôrò vă dyalya htuõhó vă théplö ná shyé~ vă cuõ dő Macedoniaké akhëpănuô vă ki cuõnuõolë kuõlá kuõ thi pă. Htuõrò shyé~ vă o dő Macedoniaké ką akhëpănuô, thyaphú thi ki mëcwókuõ vă dő vă kíré cuõpó dő Judaké yéagnenuôrò, vă ki kanuõ olëkuõlá kuõ pó thi păpă, vă tanę phúnuô. ¹⁷ Vă taritaryă htuõhó phúnuô tadûrò a htwõto. Taryáma thi tanę lõ lahyă vă ná a hétō kuõ angó to, a héhtohélyă dûgně vă, phúnuô köle. Prëlu hekhuphú tahe a tètaritaryă tahenuôma, shyépă rò a hé, “ò,” shyépă rò a hé, “to,” a më lahyă phúnuô. Vă tètaritaryă yénuôma a thyá phúnuô máto.

¹⁸ Phú Cómarya hébécó tè nuô, vă hébécó thyákuõdû phú è nuôpré. Shyépă rò “ò,” shyépă rò “to,” vă hé kuõú phúnuô takhyá~ to. ¹⁹ Mëtëhérò vă ná Sila* ná Timothy hésodonyă péhó thi ná Jesù Krístu ari-akyă hó. È ma Cómarya aphúkhü tôprë, a hébécóhébète pwɔ~ tó-

* **1:19** 1:19 Silvano

phuő cō, a héhtohélyä kuőű tóphuő~ to. ²⁰ Byacè Jesù mēlōmēbă pé lő hó lő~ Cómarya a tēólyä nuôtahe hó. È mēlōmēbă pé Cómarya a tēólyä yěnuôma, pè théplötö kuő pré rò pè ki hé, “Amèn” angólasá ma “A málakō cō” rò pè ki htuthéhtya Cómarya phúnuô. ²¹ Prè dő a mēklōmēma tanyäní pé ryá pè tēzüení Krístu yěnuôma máhó Cómarya anébyacè nídû yě hó. Thyáphú pè ki htwöhhtya akayă agněnuô, a nwóhtya hó pè hó. ²² Htuňto, Cómarya mémámēdyă pè yěnuô, a dyéluő hó ná pè htwő hó akayă hó. A dyétă pè Thé Sásë Byacè yěnuôma a mémámēdyă hó pè hó. Htuňrò Thé Sásë Byacè yěnuô, a hyānuő ohtwöprè dő pè théplökü rò a hécwó pékuő pè ná Cómarya ki mēlōmēbähhtya pè lő pè a tēólyä nuôtahe pă.

²³ Vă thétaklě hyă théprwōthélí thi rò vă hyähtwő pè dő vĭ Corinthia to. Vă hé phúyě rò vă lahō thi to nuôma Cómarya thégně lōpli pré. ²⁴ Pè thézú mētătŭ ná thi tēzú to. Thi tēzútényá sōkadő cō nuôma pè thégně hó. Thyáphú thi ki thékrăthélő éhtyapó agněnuô, pè thézú hyă mēcwómékō kuő thi phúnuô pré.

2

¹ Vă ki hyă théprwō thi phúnuô hérò, vă thégně nyă hó ná vă ki hyă mēthéplě thi pă akhu-akhyě vă dyalyakyă hó vă théplò ná vă hyă păto hónuő.

² Vă ki měthéplě thĭ hérò maüpĕ ki měthékrůke vă pă pĕ? Préměthékrů vă ma a o prétú thĭ dő vă měthéplě thĭ yěnuôtahe pré. ³ Phúnuôrò, phû-ná vă kíré hyă dő thĭ o nuô, vă răcuō ré pékyă hó thĭ li dő arékħe nuôtôba hó nuǒ~. Bínuôkhě vă ki hyă olě kuō thĭ hénúô, vă thégně ná thĭ ki měthéplě nyă vă pré. Manárò thĭ ma kayă tahe dő a tōkò měthékrů nyacó vă tahe. Vă thégně ná bí vă thékrůthélō akhénúô, thĭ klyá~ thékrů kuönyă pă pré. ⁴ Bí vă răcuō pé thĭ li nuôtôba akhénúô, vă théplomø có taki~ to, akýakyă nyacó vă. Htuǒto vă měthèhtyě bătapí~ có. Manárò vă thézů měthéplě thĭ phúnuô máto, vă thézů nôthégně thĭ ná vă mo có thĭ bá~ tě phúnuôpré.

Plwókyă Prèoraphú A Tèthú

⁵ Khónyárò, ki hé kayă měthútè dő thíklě nuôtôprë nuô, a měthéplě tú vă máto, a měthéplě tuǒkuō lǒhó thĭ pwǒ~ tóprë hó. Manárò vă thézů hélöhéklő nátó, vă ki hé ná a phû-měthéplě lő có thĭ pwǒ~ tóprë có. ⁶ Préměthútè yětôprènuô, thĭ tóplutôphè mezahó lǔ bánuôma a pohó. ⁷ Manárò, khónyáyě thĭ ki cuō plwókyă lǔ těthú hénúôma aryáklő dő thigně. Rò cuō dyéhědyére khyéthyá è nuô. Păma a théplöpyé rò a thépléthézò talwósulű he. ⁸ Phúnuô akhu-akhyé, vă kwithézò thĭ. Cuō dyéluō khyéthyá è ná thĭ motadû păpré è phúnuô ní~. ⁹ Vă ră pé thĭ

li dő arékhě tôbanuô ma, vă thézű nōmezä thi ná kayă nýdă kuǒu ngó to nuôtôprè hó. Phúnuôrò vă thézű thégně tătę ná thi krewomękuő phú vă ithyócuő thi nuô ě, ma thi krewomę to ě phúnuôpré. ¹⁰ Khönyáyě thi ki plwókyă kayă dő thi męzä lǔ nuôtôprè atèthű kihérò vă~ ma vă plwókyă kuő ètèthű prépré. Hékuôré, tè dő vă tökò plwókyă ki o hérò, thyáphú a ki htwób-wíhtwörtaryě dő thigněnuô vă ki plwókyă kuő ètèthű pă. Krístu ki myáhtye kuǒdû vă plwókyă atèthű yěnuô pă. ¹¹ Thyáphú khinéryá khukló ki mepékyă tă pę táménuô, pę bę plwókyă ũ tèthű phúnuô. Mętěhérò khinéryá khukló a tèteza-one tahenuô pę thégně loplí dû hó.

Paulu Théplökú Théplokyă Dő Vř Troa Akŭ

¹² Bí vă cuôtuő hó dő vř Troa akŭ rò vă ki hé-sodonyă pé ũ ná Krístu a tèthékrümila akhěnuô, vă myáhtye ná Byacè bámő one pé htuǒhó vă kadákŭ rò vă myáhtye ná a thézű nōmę hó vă témę bí vř nuôtovř akŭ. ¹³ Manárò vă théplökú théplokyă kanó~ to, mętěhérò vă myáhtye pę puóvyá Tito to. Phúnuôrò vă hémohéryákyă kayă o bí vř Troa nuôtahe rò vă htecuőkyă dő Macedonia kę.

Dő Krístu Akhu-akhyérò Pę Mepétè

¹⁴ Manárò, vă hébwíhétaryě htuthéhtya tè dő Cómarya mepé hó pę yětahe, mętěhérò dő pę

yō htwōhtyahó tètôcô tőná Krístu akhu-akhyé, Cómarya cuô ré dô pènyéhyá rò pè krwócuôkuô lǔ dô khyékhu dô athyáná ū dótä Krístu akayá dô htökû nuôtahe hó. Cómarya dyéluô hó pè ná ū pwö~ tôprè hó. Cómarya nôdítú hó pè dô pè ki lědyéthégně pé ū ná Krístu ari-akyá dô athyáná tenuômúnuôsű yěnuô pwö~ tôpho hó. ¹⁵ Pè tèohtwöprè ná pè tèhésodônyá pé ū yětahenuô athyáná tenuômúnuôsű dô a nuômú pasí cuôtuô lôhó dô kayá pwö~ tôprè a o. A nuômú cuôtuô lôhó dô kayá dô a nýbèhó tèmelwóhteká tahe a o ná kayá dô a ki tuô hó dô tèpyétèkyá pă tahe a o hó. ¹⁶ Pè tèohtwöprè yě ná pè tèhésodônyá pé ū Krístu ari-akyá dô a thûcuô ū dô théhtwöprè tacúprè yětahenuô, athyáná tenuômúnuôsű tahe rò a nuômúvi pénycacó kayá dô a nýbèhó tèmelwóhteká yětahe agně hó. Manárò kayá dô a ki tuôdô tèpyétèkyá pă tahe agněnuô, a nuôthónuô ū pé èthi thyáná luôthô nuôpré. Dô èthi zûe kuôu to akhu-akhyé, a ki thûcuô èthi dô tèciryra tacúprè akhälé yěnuô hó. Pè tèmę yěnuôma adu-azä nyacó, phúnuôrò maüpë tôprè ki mëbë lakô tèmę phúyé tôcô nuô pë? ¹⁷ Kayá më lahyá Cómarya atèmę rò a ithyóithya pé ū nuô a o élä tadûrò pë myábû mëkuô phú èthi mënuô to. Mëtëhérò, thyaphú èthi ki nýbè lahyá rû rò èthi hésodônyá pé ū ná Cómarya alăangó pré. Manárò pè yěta-

henuô, Cómarya nőcuő hésodônyă pè ná Krístu ari-akyă, pè hésodônyă pè ũ yěnuô Cómarya myáhtye, pè htwóhó têtôcô~ tuő ná Krístu hó rò pè ma Prèdônyaphú dő a théplòcócú tahe hó.

3

Pè Ma Prèdônyaphú Dő A Hésodônyă Pé Ū Ná Tèölyä Athë

¹ Vă hé phúyě rò a cô ná vă hébè htyalő khyéthyá vâné phúnuô ě? Ma pè lo phyéhyäní pè likhyáthé tahe dő a ki héluő pè thí ná pè ma Prèdônyaphú tahe málakő phú ūruô tahehe phyéhyäní nuô ě? Mátorò pè lo phyécuõní likhyáthé tahe dő thí ki ră pè pè agněnuô ě?

² Manárò pè yětahenuô, pè lokuő phúnuô to. Pè thégně ná thí ma pè likhyáthé tahe hó rò pè théplò ícúná thí pwő~ tóphuő cō. Dő thí krwő hó Krístu akhyě akhu-akhyě kayă pwő~ tóprè ki thégně dítú kuǒdû ná pè mětě yěnuôma aryá pré phúnuô pă.

³ Thí yětahe nuôma, a thyáhóná li dő Krístu ră rò a thůhyă dítú ná pè yětahenuô hó. Manárò a ră ná libő ná libohtyě yěnuô máto, htuňto a ră o dő lóbalő phú Mosè alóba nuô mátoto. Krístu nőră dítú hó lipløyě dő thí théplò tahe alo ná a Thé Sásë Byacè hó. Cómarya dő a htwóprè yětôprè nôhyă Thé Sásë Byacè ki hyă ohtwóprè dő thíkŭ hó. [✡]

[✡] 3:3 3:3 Ezekielè 36:26-27

⁴ Jesǔ Krístu ohtwóprè dő pèkŭ ná thíkŭ akhu-akhyě, pè hébû ná pè mè tèmę yětahenuô, Cómarya théplòo pré. ⁵ Pè thélèhtya nídyé pè tècyátèdè tahenuô máto. Pè o ná tècyátèdè dő pè mèbéhó tèmę yětahe nuôma a o dő Cómarya a o hyă pré. ⁶ Thyáphú pè ki ithyó dônyäplöbé pé ū tèölyä athéyě agněnuô, prè dő a dyétä pè tècyátèdè yěnuôma Cómarya yětôprè hó. Tèölyä athé dő a dyétä yěnuôma athyáná ū ră o Mosè a tèthyótèthya nuô máto. Tèölyä athé yěnuôma a tate thélèhtyaní Thé Sásé Byacè mètè dő pè théplökŭ yěnuô pré. Pè ki thélèhtyaní tèthyótèthya dő ū rão yěnuô hénuôrò pè ki níbè tèthyě pă, manárò Thé Sásé Byacè yěnuô a phyéhyäní pé pè théhtwóprè tacúprè hó.

⁷ Dő nuôkhě bí Cómarya ră tèthyótèthya yětahe dő lóbalo rò a dyétä ná Mosè akhěnuô, Cómarya a tèprotèprya yěnuô a lítakhě htyaluǒ. Rò tèlitakhě tă dő Mosè amèthèlo yěnuô, a takhěső pé nyacó dő Israelphú tahe agně akhu-akhyě èthí myábû có lúmèthè to. Manárò tètakhě yěnuô a lítadû to, a lamé khyě pré. ⁸ Tèthyótèthya yě a ki hyă có ná a tèlitakhě shyoső báyě có kihérò tèölyä athé yěnuô a ki lítakhě shyosöklölo nyă hó ná tèthyótèthya yěnuô hó. Tèölyä athé yěnuô a dyéhó pé Thé Sásé Byacè dő a dyé pè théhtwóprè yěnuô tóprè hó. ⁹ Tèölyä alyę dő a phyéhyă pré tèthyě yěnuô,

a ki o ná aljatakhě shyosō kihérò, tèǒlyạ athě dő a měcómętę hó pè dő Cómarya anyěhyā yěnuô, a tèlítetakhě shyosō ki dulöklö cónyā hó ná nuô hó. ¹⁰ Tèǒlyạ athě khönyáyě tômű a tèprotèpryä yěnuô alisō talwósulü rò alí pékyä tèthyótèthya yě akhu-akhyě, a cō ná tèthyótèthya yě a lítakhě lamékyä phúnuô. ¹¹ Tèthyótèthya atwóaryá nyacó tadúrò a lítadû pă to, a lî lamékyä pré. Manárò tèǒlyạ athě dő a oklòma tacúprè yě, a ki o ná a tèlítetakhě shyosō dő adulöklö cónyā hó ná tèthyótèthya yěnuô hó.

¹² Pè thégně tătę hó ná tèǒlyạ athěyě a ki oklòoma tacúprè pă akhu-akhyě, pè ki hésodônyä pē ũ ná Cómarya alăangó nuô pè hé hăbû hó.

¹³ Pè ma athyáná Mosè nuô máto. Thyáphú Israelphú tahe ki myátoděhyä tă Mosè měthě dő a lítakhě cékalyä ná kalyä yě támę nuô, Mosè huôbí nídyé aměthě. ¹⁴ Bínuôkhě Israelphú tahenuô, a htebíhtetapä lő lǔ théplò. Tuôkhönyá cō běbè, bí ũ hő htyaluō Mosè a tèthyótèthya dő lisásěkү yě akhěnuô, èthi thégněplö tōcô~ to. Èthi ki zýe Byacè Jesů Krístu túma athéplò bítapä yěnuô ki omöhtya rò thégněplöhyä běno pré.

¹⁵ Tuôkhönyáyě cō běbè, èthi thégněplö lahyä hí to. Mětěhérò bí èthi hő Mosè a tèthyótèthya akhěnuô, èthi théplò yő bítapä párpré akhu-akhyě, a thégněplöbé lahyä to. ¹⁶ Manárò, bí kayä dő athéplò bítapä yětôprè zýenyäe ką hó Byacè

akhěnuô, tè dő a měkhímętapą lüthéplò tahenuô ũ ki phyémökyă pă. ¹⁷ Byacè dő vă ră ari-akyă yětōprę nuôma Thé Säsę Byacè hó. Lő~ kayă dő a nílběhó Thé Säsę Byacè tahenuô, Thé Säsę plwōhtepală cuő lă lú hó. ¹⁸ Khönyáyě tè dő a huő tătű bí lő~ pè dő a zűe Jesű yětahe aměthè nuô a o pă tōcō~ to. Phúnuôrò, khönyáyě pè myáhtye plehyă lă hó Byacè a tělítětakħe rò pè htwōhtya thyáhóná mǎduô dő a lísátakhě kákhyě Byacè a tělítětakħe tahenuô hó. Pè myáhtye plehyă lă hó Byacè aliatakhě, rò Thé Säsę Byacè měpē hó pè dő pè ki thyáhyă ná thyáhyă, thyáhó ná pè Byacè dő a taryeduhtū yětōpręnuô hó.

4

Thé Ngudupridu Dő Pòhekük Tahe

¹ Phúnuôrò pè théplöpyé to, mětěhérò dő Cómarya abwiataryě akhu-akhyě, a dyétă pè těmę dő pè ki hésodônyă pé ũ ná těolyä athě yěnuô hó. ² Těilo lahoe ũ, těmę dōuǒdóbí ītětě~ tahe nuôbèbè, těmę dő a htwōhtya těthétarě ītětě-tahenuô běbè, pè měpă taki~ to hó. Bí pè hé-sodônyă pé ũ ná Cómarya alǎangó akhěnuô, pè hébè ilolahö ũ to, pè ithyólahö panuǒtő ngó dő aruôtahe to. Dő Cómarya a měthěnyě, pè hébè ītětě~ běbè, pè mětě ītětě~ běbè nuô, ato lópli prę. Thyáphú èthi pwō~ tōprę ki thégně lahyă ná èthi zűený pè agněnuôrò, pè hésocó, pè měcó

hó tè phúnuô hó. ³ Mętěhérò, tèthékrůmila dő pè dônyäheso pé ũ yěnuô, a ki ouőobí hénuôma, a ouőobí pé pré kayă dő a ki tuődő tèpyétèkyă tahe agně pré. ⁴ Khinérycyá khukló dő a póní hekhu yětôduǒnuô, a měkhí mětapakyă èthi mèthè akhu-akhyě, èthi myáhtye kuǒu tèthékrůmila atèli yěnuô to. Thyáphú prèlu hekhuphú tahe ki thégněplö tă Krístu a tèthékrůmila dő a hésoluő pé ũ ná Krístu a tèlítetakhě ari-akyă yě támé nuô, a mětapaq uőáyakyă èthi phúnuô hó. Prè dő a dyéluő tăte pè ná Cómarya ma Krístu hó. ⁵ Pè lě hésodônyă nídyé pèripèkyă máto. Manárò pè lě hésodônyă luő pé ũ ná Jesű Krístu ma Byacè tóprè ari-akyă. Phúnuôrò dő Krístu akhu-akhyě, pè htwópé thi prémętèphú tahe hó. ⁶ Bí Cómarya byályá télö~ plí akhěnuô, a hé, “Tèkhí ki thóthú taphä cuôkyă rò télí ki oluǒhtya dû ní~,” a hé phúnuô. Cómarya měhtuo pè kuǒdû hó pè phúnuô hó. Bí pè thégně hí Krístu to akhěnuô, pè théplö yě a khítapaq pré tadûrò Cómarya mělikq pè pè théplö hó. Thyáphú pè ki thégněploryá Cómarya a tèlítetakhě dő a dyéluǒhtya dítú ná Krístu yětahenuô, è ma prè dő a isilihtya pè pè théplö a tètanę tahe tóprè hó.

⁷ Manárò pè dő a hésodônyă pè ũ yětahenuô, a cō pré ná pøhe dő ũ sunuǒobă è ná tèngüdupriđu dő akǔ tômě nuôhó. Tèngüdupriđu yěnuôma máhó mě tèthékrůmila yěnuô hó. A

męphúyě mętěhérò thyáphú Cómarya ki dyéluő ná tèpropryashyoső yěnuôma a o dő pëkú hte máto, a o dő lüo hyă pré. ⁸ Pë myáhtyebè ényacó ná tèpyátèsé tadúrò a mepénó ná pë takhyáto. Tôphuôphuônuô pë tòbè mephútë nuô pë thégnë pă có tòcô~ to tadúrò pë théplöpyé nô kuôu takhyá~ to. ⁹ Ü męcyemecû pë tadúrò Cómarya vîkyâ ná pë to vă. Èthí mûlakhû pë tadúrò pë ihtò khyéthyá rò pë më plehyâ tadûpä pré témë vă. ¹⁰ Pë cuô bíté~ tópho bëbè, pë bëkhyábè tècyetecû pwö~ tóphuô thyácóná pë myáhtyebè có ná tèthyé nuô có. Pë ohtwöprë thyácóná Krístu dő a ohtwöprë bí hekhuyé akhenuô có. Thyáphú ū ki myáhtye ná Krístu ohtwöprë dő pëkú rò a mëcwó pë pwö~ tóphuô có agnenuô, tèyétahe htwöhtya pré. ¹¹ Pë tèohtwöprë yëtôhtû kayă nuô, pë yô krwö Jesü khyé akhu-akhyé, pë bë myáhtyebè ná tètaròthé théisë dő ū ki mëthyé có pë có. Thyáphú ū ki myáhtye ná Krístu ohtwöprë dő pënëklö dő tonyékhë pă a thyécyáyé akunuô, pë bë myáhtyebè phúyé pré. ¹² Dő pë hésodônyä pë ū tèthékrûmila akhu-akhyé pë myáhtye tamõmõ cóná ū kíré mëthyé pë. Manárò dő pë myáhtye phúyé akhu-akhyé, thi níbè tèhtwöprë hó.

¹³ Lisásékû hé, “Vă zûe Cómarya, rò vă ki hé-soluő pë ū pă,” a thyáphúnuôhó, pë zûe Cómarya akhu-akhyé, pë ki hésoluő pë kuôu ná Krístu a

tèthékrümila ari-akyă pă.^{✉ 14} Pè yō htwöhtya hó tètôcô~ tuǒ ná Byacè Jesü hó akhu-akhyé, pè thégně ná Cómarya dő a měhtwöprè kákhyé pè Byacè Jesü yětôprènuô, a ki měhtwöprè kákhyé kuǒ pè pă. Htuôto a ki měhtwöprè kákhyé tőkuǒ thi ná pè dő tèthyé pă rò a ki ékä otőrólö pè dő a měthènyé pă. ¹⁵ Thyaphú a ki níbwínítaryé dő thiğně rò, lő~ tècyétècû yětahenuô, pè khyáthéplòhtü löpli cō pwõ~ tôcô rò pè hésodônyä pé ū ná tèthékrümila. Shyé~ kayă épře myáhtye hyábë é hó Cómarya abwiátnaryé akhěpănuô, kayă dő a ki hébwíhétaryé Cómarya tahe ki o éhyă pă, rò kayă lő~ plí ki htuthéhtya Cómarya pă.

Ohtwöprè Ná Tèzû

¹⁶ Dő yětahe akhu-akhyérò pè théplöpyé takito. Pènéklo ahéare tóphuôtôki, tóphuôtôki a hěcérecé hyă tadûrò pè théplò yěnuô, tonyé ná tonyé a hěshyohěsôhtya pré. ¹⁷ Mětěhérò těpyátèsé dő pè khyábë è bí hekhu yětahe nuôma taplötaplyaphú pré. Pè ki talômyá ná tètwótèryá dő pè ki níbë è shyé~ nopă tóhtû pă tahe hénuôma, amá ná tôcô~ hí to. Bí hekhuyé pè khyábë cō těpyátèsé yětahe tadûrò dő mókhu pănuô tělitetakhé tacúprè dő atwóaryá klő, rò adu-ahtuô klôlô cō ná těpyátèsé dő pè khyábë dő hekhu yěnuô, pè ki níbë pă. ¹⁸ Phúnuôrò,

[✉] 4:13 4:13 Li Htuthéhtya 116:10

tèpyátèsě dő vă myáhtyebè yětahenuô, vă dyazű
 ná è tōcô~ to. Tè dő a o ícűma lő dő vă théplökû
 tōcônouôma máhó tètwótèryá dő Cómarya ki dyé
 vă pă yěnuô pré. Tè dő pè myáhtyecyá tahenuô,
 a ki onyě pré taplôphú pré, manárò tè dő pè
 myáhtyecyáto tahenuô, a ki onyě cō tacúprè pă.

5

¹ Pèněklô dő athyáná hi dő pè o nídyé è dő
 heku yětômě nuô, shyé~ ū mepruőkyă hó è pă,
 a thé hé hó shyé~ pè thyě păma, pè thégne ná
 Cómarya ki mē-opé hó pěhithě máhó pèněklô
 athě yěnuô dő mókhu nuô hó. A ki mē ná ané rò
 hithě máhó pèněklô athě yěnuô, a thyecyá pă to,
 a ki oklôma tacúprè pă. ² Manárò, pè yō myásű
 thézű ką-o lăhó hi dő mókhu yětômě akhu-akhyě,
 bí pè opă dő hi dő hekhuyě tôměkû akhěnuô, pè
 nethuô thémüőkruõhă nyacó. ³ Thyáphú pèněklô
 yě a ki o tadûlă agnenuô, Cómarya ki dyé taple
 pèněklô athě yěnuô dő mókhu pă. ⁴ Bí pè opă dő
 hi máhó pèněklô dő hekhuyě tôměkû akhěnuô, pè
 myáhtyebè ná tèpyátèsě akhu-akhyě, pè tauõtasě
 thémüőkruõhă cō. Vă hé ná pè thézű otaphäkyă
 lă hó ná pèněklô hó phunuô máto. Vă thézű
 hé, thyáphú pèněklô dő a thyecyáyě, a ki htulya
 tapleykă ná pèněklô dő a htwořprè tacúprè pă
 agně yěnuô, pè thézű ką-o lă hó dő néklô athě

yěnuô akǔ hó, phúnuô pré. ⁵ Prè dő a taritaryă one pé hó pè dő pè ki níbè nékló athě yětôprè nuôma Cómarya yěnuô hó. Htuňto a dyétă pé kuňpó pè Thé Sásé Byacè yěnuôma a thyáhóná témátedyă dő aklòama tōcô rò a mělőměbă pé hó pè ló~ a ólyą nuôtahe hó.

⁶ Phúnuô akhu-akhyě pè zúe tătę ní hó těyetahe hó. Pè dă o păpré bí pěněkló yětahe akǔ pré hénúôma, pè cuő o hí dő khálé bí Byacè Jesú o nuô má híto. ⁷ Mětěhérò pè ohtwöprè ná tě dő pè zúení è tahe pré, pè ohtwöprè ná tě dő pè myáhtye è nuôtahe máto. ⁸ Vă ki hé, pè zúení Byacè yěnuô ashyo-aső rò pè thězű htecuőkyă lă hó ná pěněkló yě rò pè thězűcuő otőkuő lă hó ná Byacè dő mókhu hó. ⁹ Manárò, pè o bítě-tôpho běbè, pè o păpré býe běbè, pè cuő o hó dő himókhu hó pă běbè, pè thězű mětő pré Cómarya athéplò pré. ¹⁰ Mětěhérò, shyé~ nopáma pè pwö-tôprè běhyă o ló dő Krístu lécirya khuklyáhtě htyalő anyěhyă pă. Bí pè o dő hekhuyě akhě, ló~ pè měhtuňhó tě dő aryá tahenuô běbè, tě dő athú tahenuô běbè, pè ki níbè dyékhyě téméníkhwókè pă ě, ma pè níbè to ě nuô, a ki cemyá ló pè pwö-tôprè pă.

*Dő Krístu Akhu-akhyérò Pè Htwöhtya Cómarya
A Khobóthyó*

11 Mętěhérò pè thégně ná shyé~ nopă nuô, Byacè ki cemyá lő prèlukayă tahe atémę phúnuô pă akhu-akhyě, pè ki théisě bezűbenyá nyacó lǔ pă. Phúnuôrò thyaphú ū ki zűenyáe ką. Byacè Jesú agněnuô, pè théplòshyo hésodônyă pé ū hó. Kryá~ maítě o dő pè théplòkŭ nuô Cómarya thégně löpli ná ané pré. Phúnuôhó, pè ma kayă phútě tahenuô, vă myásű ná thi klyá thégněhyá nyă pă pré. **12** Tanę tă lahyă ná pè thézű hébè htyamóhtyapho ní khyéthyá pèně phúnuô támę. Pè hé thi phúnuô mętěhérò thyaphú thi ki hé kákhyésû cyá kuǒ kayă dő a pacyéishyé pè nuôtahe agněnuô, pè thézű nōthégně tătę kuǒ thi ná pè měkryá~ itětě phúnuô pré. Kayă nuôtahe ma a dyadu phyéhtyalő nídûgně pré těcyátèdè dő a oluǒ dő aklő nuôtahe pré, a dyadu kuǒu tè dő a o dő kayă tóprèprè a théplòkŭ nuôtahe to. **13** Ū ki hé pè ná kayă tamwí kihérò, léhéo ná to, lő~ pè mě yětahe nuôma Cómarya agně pré. Ū ki hé pè ná pè mętę tő kihérò, a máhó, pè mě má pě nyă dő a ki níbwínítaryě dő thigněnuǒ. **14** Krístu atémę mepékyă hó pè akhu-akhyě, pè ohtwöprè pě dő Cómarya agně phúyě hó. Pè thégně ná Krístu thyě pě dő kayă pwő~ tóprè agně. Angólasá ma máhó kayă pwő~ tóprè thyě tőkuǒ hó ná Krístu hó. **15** Pè dő a htwöprè yětahenuô, thyaphú pè ki krwő ohtwöprè plehyă pă tă phú

pè théplò a tèthézýthélö nuôtahe támé, thyáphú pè ki krwö ohtwöprè plehyă kuő phú prè dő a khyáthyé htuőpöhö dő pègné rò a ihtòhtwöprè kákhyé htuõhö yêtôprè agnenuô, Byacè khyáthyé pé hó dő pè pwö~ tôprè agně hó.

¹⁶ Phúnuôrò khönyáyé pè htwöhtya hó tètôcô-tuõ ná Krístu hó akhu-akhyé, phú kayă dő a züe Krístu to tahe dyadu tèoluõ dő aklõ tahenuô, pè dyadukuõ pă phúnuôto hó. Dő nuôkhě pè tanethûtyá Krístu phúnuôhö tadûrò khönyáyé pè tanethû pă è phúnuô to hó. ¹⁷ Kayă tôprèprè dő a htwöhtya hó tôcô~ tuõ ná Krístu nuô, a htwöhtya hó kayă tôprè dő Cómarya byályä taple th  l  hó. A v kyă kyă a t ohtwöprè aly  tahe r  a ohtwöpr  tapleyă d  ath  h . ¹⁸ L  t y etahe nuôma C marya m  l opl  pr . D  Krístu hy  m p  p  akhu-akhy , p  htwöhtya h  C marya a kh b thy  h . R  a dy t ku  h  p  t phy t m  d  p  ki cu  h sod ny  p  ku u n  Krístu m htw htya k khy  khy thy  p  n  C marya a kh b thy  h , phúnuô pr . ¹⁹ P  th z  h nu ma ph t h r , d  Krístu akhu-akhy r  C marya m htw htya h  pr lukay  pw ~ t pr  n  a kh b thy  h . C marya d y  p  pr lukay  tahe a t m th  h  to h . R  a dy t ky  h  p  t m ey  d  p  ki cu  h sod ny  lu  p  ū n  C marya m htw k khy  khy thy  h  pr lukay  tahe n  a kh b thy  h . ²⁰ Phúnuôr ,

khönyáyě pè htwō pé prèhébètē dő Krístu akhälé. Cómarya anébyacè nídû nökwiþhézò dítú pè ná thi dő thi ki nídä pè tèhésodônyă thi yě. Pè kwíthézò thi dő Krístu akhälé ná plwō Krístu ki mèhtwöhtya khyě thi ná Cómarya a khöbóthyó tahe. ²¹ Krístunuô atèthú o tōcô~ to. Manárò, thyáphú a ki plálíkyă pè pè tèthú anuɔ̄asu tahe agněnuô, Cómarya nökhyáthyě lǔ dő pè tèthú agně. Dő Krístu mèpē hó pè phúnuô akhu-akhyě, pè ki htwöhtya hó tètôcô~ tuǒ ná Krístu hó rò, Cómarya ki dyacódyat  hó pè dő anyěhyă p .

6

¹ P  ma pr merót  ná Cómarya tahe akhu-akhyě, p  shyakrw  thi ná thi ki ohtw pr  ph  Cómarya th z  n ohtw pr  thi nu . Thi ma kay  d  a n b  htu h  Cómarya abw atary  tahe h  akhu-akhy , thi b  ohtw pr  lahy  ph nu .

² M t h r  Cómarya hé,

“B  shu kh  hy tu h  d  v  t b  my adu thi nu t ny nu , v  n d h  thi t kw c b  h , b  shu kh  hy tu h  d  v  t b  m lw htek  thi nu t ny nu , v  m cw  h  thi h .”[ ]

Ph nu r , v  hé thi, n d lahy , y t ny  ma m ny  d  C m ry  my dun  thi am ny  h . Y t ny  ma t m lw htek  thi am ny  h .

[ ] **6:2** 6:2 Isaia 49:8

³ Pè dônyă p  ũ n  Jes  Kr stu ari-aky  y  thy ph  ũ ki ht s ky  t m  nu r , t m  d  a htw htya  th  t pacy ishy  tahenu  p  m  t c -to. ⁴ P  m  t  it t - b b , thy ph  ũ ki my htye n  p  ma C marya a pr met ph  tahe agn nu , p  dy lu  p  ũ n  p  khy th pl ht  t cy t c  tahe, n  p  khy  s ph s ry  t tahe n  p  khy b  t py t s  th tahe h . ⁵  m p  c  p .  d t  p  d  ht k .   m  tar t apy  p  r  ũ v ht cu ky  p , p  ery  th pr l ady  pw ny pw th  c , t th -t th  omy n to nu  a o ath  e  l , htu r  en on  to nu ma a oo. ⁶ D  p  htw  m h  C marya a pr met ph  tahe akhu-akhy , p  dy lu  p  ũ n  p  th pl  mw pl th ip , p  t th khuth gn , p  t th pl ht , p  t th z n  ũ y tahe h . Th  S s  Byac  o d  p k  r  p  m  l thul th  c  ũ c . ⁷ P  ithy  p  ũ C marya al ang  d  ac at  tahe, r  C marya a t pr t p ry  ash -as  y  m cw  p . Ph nu  akhu-akhy  p  y tahenu  C marya dy lu pl  c  h  n  p  htw  e pr met ph  tahe h . P  o n  kat a d  l t ady  t t  ũ y nu  n  p n  m h  t c t t  d  C marya dy  p  y tahe, r  a thy h  n  kly ph  t opr  n e n dy  a taku tab  d  a ki s t  agn  y nu  h . ⁸ Pr  ht th  p  ma a oo, pr  p cy  p  ma a oo. Pr  h b ry  p  ma a oo, pr  h m my  p  ma a oo. Pr  h  p  n  kay lah  tahe nu ma a oo, man r  p  ma kay  d  a h b c  t  tahe pr . ⁹ Kay  d  a tan pat 

pè nuô a o tahe tadúrò pèripèkyă nuô, Cómarya thégně lő pré. Pè kíré phûthyě tamömö có tadúrò pè ohtwóprè tuópă khonyá. Üműüpò có pè tadúrò pè thyě hí toto. ¹⁰ Pè myáhtye ényacó tèpyátèsé tadúrò pè thélouóphòphű pwó~ tóphuõ có. A cō ná pè sôryasóphá nyacó tadúrò dô pè ithyóithya pé ũ akhu-akhyérò ũ duzáhthyathé dôthudôthé tôkyě nuô a o ényacó hó. A cō ná pètè o kuǒu tôcô~ to tadúrò pè nýbè lóhó tèpwó~ tôcô hó.

¹¹ Khöbóthyómo vĩ Corinthiaphú thi~, lő~ tè dô a o dô pè théplökü tahenuô, pè hésoluõ pé lő có thi hó. Pè mokanó~ thi to. ¹² Pè ma kayă dô a phyékákhyě atémø tahe máto. Kayă dô a phyékákhyě atémø tahe nuôma thi hó. ¹³ Khonyárò vă ki hé thi phú văphúvălyę ná văné nuô. Mokhyéthyá pè phú pè mō thi nuô.

Thi Ma Cómarya Dô A Htwóprè Tôprè A Télühödu

¹⁴ Puóvyá thi, zácű tő tă izá ná kayă dô a zűekuõ pè Byacè Jesú to nuôtahe támé ní~. Mëtëhérò acó ná ataką nuô a dóngäma ícůcyá lǔ to. A lì ná a khí nuô bëbè, a otöcyá lǔ toto. ¹⁵ Krístu ná khinéryá khukló cuõ théplò tätötäßbè cyá lǔ phútě? Phunuôhó Krístu aphúalyę tóprè ná khinéryá khukló aphúalyę tóprènuô a cuõ théplò ícůcyá lǔ tómëtuõ phútě? ¹⁶ Cómarya a télühödu nuô a otöcyá nyă ná prëzo ě. Phunuôhó, pè yëtahe nuôma Cómarya dô a htwóprè yëtôprè

a tèlūhōdu. Cómarya hé, “Vă ki hyǎo dő vákayǎ tahe a théplökű pă rò vă ki cuő tőkuő ná èthi pă. Rò vă ki htwö èthi Cómarya pă, rò èthi ki htwö vákayǎ tahe pă.”¹⁷ Htuňto Cómarya hé pó,
 “Htecuő taphákya dő èthi aklenuô rò cuôo khókyǎ ná èthi nuô. Tè dő a mwöplithiplo to tahenuô tóbè tă è tóco- támé, thi ki mephúnuô túma vă ésû thi pă pré.¹⁸ Rò vă ki htwö thiphě pă. Rò thi ki htwö vaphuvályę tahe pă,”¹⁹ Byacè dő aproaprya tóprę hé phúnuô.

7

¹ Khöbóthyó thi- lő Cómarya ólyą tahe nuôma pègně lő hó. Phúnuôrò, pè ki cuő taphákya ná pèněklő a tèthézű műmyáricyá tahe ná pè théplö a tètanę műmyáricyá yěnuô tahe pó-. Rò dő pè théisé dyaduzűnyá Cómarya yě akhu-akhyérò pè ki htwöhtya lahyă dû kayă dő a sásě tahe pó-.

Paulu A Tèthékrűthélő

² Puővyá thi-, dyéluǒkuő lahyă thi témø pè to-. Pè měthúměplánő ná ũ tóprę- to. Pè měpyámesěnő ná ũ tóprę- toto. Pè cuőetűoplè nő ná ũkhu tóprę- toto. ³ Vă hé phúyě rò vă thézű dya thi tèthű phúnuô máto. Mětěhérò phú vă héhtuǒhó thi nuô, thi ma kayă dő pè mō nídyé è

¹⁷ **6:16** 6:16 Li Cóbucóbě 26:12, Ezekielè 37:27 ¹⁸ **6:17** 6:17 Isaia 52:11, Ezekielè 20:34,41 ¹⁹ **6:18** 6:18 Samuelè nyěba tôba 7:14

tahe. Phúnuôrò pè thyě cóbèbè, pè htwöprè bëbè, pè môtadû nyă thi pré. ⁴ Vă zýe tătę nídyé nyacó thi rò vă htuthé nídyé nyacó thi pwő~ tóphuő cō meně. Phúnuô akhu-akhyě pè myáhtyebè ényacó ná tèpyátèsé tadúrò pè thékrůthélő pré, htuôto pè théplòmo pré.

⁵ Bí pè hyătuõhó dő Macedoniaké akhĕnuô, tèpyátèsé yě a krwótadû kuõpă ná pè, a okuôto, mëtěhérò bínuôkhě kayă dő a théhete pè tahenuô a hyáklyéhyängă pè rò pè théplòkú théplòkyă nyacó. ⁶ Manárò Cómarya dő a dyéshyodyésõhtya kayă dő a théplòpyé tahe yëtôprënuô, a dyéhĕdyére hó pè hó, mëtěhérò Tito hyătuõkuõ hó pè hó. ⁷ Tito hyătuõ rò pè thékrů túdunuô máto, a héso pé pè ná thi dyéhĕdyére lǔ phútě nuô akhu-akhyě a mëthékrů kuõ nyacó pè. A hésoluõ pé pè ná thi nethuô myáhtye kanó vă to, htuôrò thi tanëthéplé nídyé thi témethú tahe, htuôto thi o taritaryă onehó dő thi ki hébè takëbíní pé vă, a hésoluõní pé vă phúyě akhu-akhyě, khönyárò vă lé thékrülő păpă.

⁸ Li dő vă räcuõ pé thi dő arékhě tóbanuôma, a ki mëthéplé nyacó thi tadúrò vă tanékú ná to, vă dya ná aryá pré. Vă thücuõ lú pé thi li akhĕnuô, vă myáhtye ná a mëthéplé thi akhu-akhyě, vă tanékú nídyé, manárò a mëthéplé pré thi taplôphú pré. ⁹ Manárò khönyáyě, vă thékrů hó.

Thi thépléthézò akhu-akhyérò vă thékrű phúnuô máto. Thi tèthépléthézò yěnuô, a dyéhtwöhtya hó thi tèzä lyanídû thiné hó akhu-akhyérò vă thékrű pré. Cómarya thézúhó kayă dő a thépléthézò phúnuô tahe hó. Phúnuô akhu-akhyé pè mepyámesě thi tōcô~ to. ¹⁰ Mëtähérò, tèthépléthézò dő Cómarya dyéhtwöhtya yěnuôma, a nō htulya tapleykă pè théplò dő pè ki níbè témelwóhtekă agně pré akhu-akhyé, pè lo tanékú pé ná tèthépléthézò dő Cómarya dyéhtwöhtya yěnuôtahe to. Manárò prélukayă aléklö thépléthézò tahenuô, a dyeohtya pré tèthyé pré.

¹¹ Dő thi thépléthézò akhu-akhyérò Cómarya mepé thi phútě nuô, myámő lahyă! Thi théplòshyo měhyahó lahyă tècótètę tahe hó, thi théplòshyo dyéluő hó thi mëtè dő ato tahe hó. Thi théplòdu hyahó kayă mëtethú dő thiklě tahenuô hó, thi théisé hyahó ná Cómarya ki ciryă thi pă hó. Thi thézú myáhtye khyéthyá pè hó. Thi théplòshyo nídahó ngó rò thi ki ciryahó kayă dő a měthútę nuôtahe hó. Dő thi më lahyă hó phúyé akhu-akhyé, thi dyéluő hó ná khonyáyé thi tèthú o păto hó. ¹² Phúnuôrò, li dő vă răcuôpę thi dő arékhé tōbanuô ma, vă răcuő pé kayă dő a měthútę nuôtôprę ná kayă nuôtôprę měthúu nuôtahe akhu-akhyé túdû máto, thyaphú thi ki thégné ná thi dyelya có thi thé dő pëgně bá~ tenuô,

vă răcuő tőkuǒdû phúnuô. Thĭ mō p  b ~ t nu  C marya th gn  t t  l pl  c . ¹³ Ph nu  akhu-akhy , p  th pl m  thy ky  c .

Htu to th  m th kr  nyac  Tito akhu-akhy , p  my htye a th kr th l  r  p  l  th kr th l  hy ashyoshyol  p  c . ¹⁴ B  Tito cu  tyah  d  th  o h to nu , v  htuth  n dy  th  d  Tito any hy  c  men . Th  m  m lak  c  h  ph  v  htuth  n dy  th  nu  h . Th  m tar n  v  t phu ~ to. Ph  v  h b c h b t  th  pw ~ t phu  nu , p  h  p  Tito n  th rith ky  nu ma p  h b c h b t  pr pr . ¹⁵ Ph nu r , b  a th n htya tu b  khy thy  th  o taritary  one th n  n  th  n d  a t ithy ithya htu to th  em s  l  n  t th is , tany tad  c  akh nu , a l  m hy  shyol kl  p  c  th  c . ¹⁶ V  z u  l l kath  n  c  th  r  v  th kr  nyac .

8

Corinthiaph  At dy  T l t ty  Tahe

¹ P  kh b thy  th ~, p  th z  h solu  p  th  n  C marya dy t  p  t bw t tary  d  pr z t  pl m ph  d  a o lahy  d  Macedonia k k  nu tahe ari-aky . ² Pr z t  pl m ph  b nu tahe ma, a khy b  nyac  t py t s  d  acy ac  tad  nyac  tahe tad r  th l t ph ph  lahy  kan ~ to. E th  s ph s ry  nyac  tad r  a th pl shyo m l m ty  m cw m ek  p  nyac  pr z t t ph  d  v  Jerusalem ak  nu tahe kan ~ to. ³ B  th 

dyébénouô èthi dyé có, htuôto a dyélôklô pă có ná bá a dyébénouô có, rò èthi théplòshyo dyé nídû lahyă pré nuôma vă hébû pré. ⁴ Èthi théplòshyo mĕlŭ lahyă rò a kwíthézò p  d  ki plw  èthi d  a ki m cw  n ku  Cómarya akay  tahe. ⁵ Èthi m t  y nuôma, adukl  pă có n  p  t emy s  tahe có. Ph  Cómarya th z  n m  èthi nu , ar l  r  èthi bes s  ath  d  Byac  agn , htu r  èthi bes s  lahy  ath  d  p gn . ⁶ Ph nuô akhu-akhy , thy ph  Tito ki m htu opl  cw  thi t th pl shyo m cw    y tahe agn nu  p  shyakrw  h  è h . M t h r  pr  d  a c ahtya dy h dy re r l  thi n  thi ki m cw  p  ku  pr z t ph  d  a o lahy  d  v  Jerusalem ak  nu tahe t pr  nuôma Tito h . ⁷ Thi l b  c  n  t pw ~ t c c  c . Thi t z t ny  ma as , thi h b cy  h b d , thi l b  n  t th khuth gn , thi thépl shyo m cw   , htu to thi m nyac  p . Ph nuô akhu-akhy , p  théz  ku  p  d  thi ki l b  n  t th pl shyo m cw    tahe.

⁸ V  hé ph y r  r  v  n shyo thi ph nuô m to. Thy ph  thi ki krw my b  ku  kay  d  aru tahe thépl shyo m cw    nu r , v  théz  dy th gn  p  ku  thi ph nu o pré. D  v  dy lu  thi ph y r  akhu-akhy r  thi m  m l k     , thi m  m to   nu , v  ki th gn hy  p  ph nu o pré. ⁹ P  Byac  Jes  Kr stu y nu  abw du atary ht  c  b t nu , thi th gn d  h . A o d  m k u akh nu , a

duzáhtyathě nyacó tadúrò bí a hyă klwo ané phú prèlu hekhuphú tôprè akhěnuô, a běhyă htwō cō kayă sôphásoryaphú tôprè dő pègně cō. Thyáphú thí ki duzáhtyathě kuǒu agněnuôrò, a běhyă htwō cō kayă sôphásoryaphú tôprè phúnuô cō.

¹⁰ Phúnuôrò vă tètanę ma phúyě, vă myáhtye ná tèmę dő thí cáhtya mę dő nahénu tahenuô, thí ki měhtuőkyă khönyáyě hénuôma aryáklő dő thiğně. Thí ma kayă tómę dő a cáhtya ihtuôpló rělő tèmelü rò a ki męcwó pé ná kayă o dő vĭ Jerusalem akű nuôtahe pă túnuô máto, thí ma kayă tómę dő a théplòshyo mělümętyă nyacó tè tahe. ¹¹ Phúnuô akhu-akhyě, měhtuő plúkyă tè dő thí cáhtya mę yě tōcônuô. Thí cáhtya ihtuôpló lú tèmelü akhěnuô, thí théplòshyo męcwó nyacó ū. Phúnuôrò khönyáyě thí tökò théplòshyo měhtuő plúkyă thí tèmę yěnuô. Thí tökò dyé lahyă bá thí dyébé nuô pwő~ tôprè. ¹² Thí ki théplòshyo dyé nýdyédû mǎlakǒ herò Cómarya thézű phúnuô hó. Thí dyébé bá~ tě bá~ tě nuô, a lodu lă máto. Cómarya thézű nödyé thí bá thí dyébé nuôpré. Tè dő thí dyébéto nuô a kwí ná thí taki~ to.

¹³ Vă pǔ měphwi pé kayă dő aruô tahe a tèvítězá rò vă dyahyahtuôke dő thǐlő phúnuô máto. Vă thézű dő thí ki cyě rò cyérólü, thí ki mo rò mɔrólü phúnuô tōcôpré. ¹⁴ Mětěherò, khönyáyě thí duzáhtyathě hó akhu-akhyě, thí tökò męcwó pékuő prèzűetephú dő a sôphásorya nuôtahe.

Shyé~nopá thi ki loke kihérò èthi ki mècwó kuõke thi pă. Thi ki mècwólyé mècwókè lǔ phúnuô hérò, dő thïklé nuô prë dő apyáasé tahenuô a o pă to. ¹⁵ Lisásékú hé, “Kayă dő a dya-opló ényacò a léeléo tahenuô atè oé talwó lă náto. Kayă dő a dya opló patíphúpré a léeléo tahenuô, a o patí talwó lă ná to.”[◇]

Tito Ná A Khöbòthyó Tahe

¹⁶ Cómarya dyé théplòshyo Tito dő a mècwó thi phú pè théplòshyo mècwó thi nuô akhu-akhyé, pè hébwíhétaryé nyacó Cómarya. ¹⁷ Bí pè kwíthézò lǔ ná a ki cuómyá thi akhènuô, a cු pèngó rò a thékrüthélò cuómyá có thi. Hélòlò rò anébyacè nídû thézú cuómyáhtye nyádû hó thi hó. ¹⁸ Pè plwócuō tókuō puóvyá tóprë ná è. Prèzütèplómù pwörtomù htuthé nídyé nyacó lǔ ni, mèt hérò è ma prèmë Cómarya atèmë dő a lě hésodônyá pé ũ ná tèthékrümla ari-akyá tóprë. ¹⁹ Túyenuô máto, è ma prèzütè plómuphú bíyé tahe dyahtya htuõhó lǔ ná a ki cuō tókuō ná pè hó. Shyé~ pè hyáphyé tèmelü dő thi théplòshyo mècwó ũ yétahe rò pè ki cuō zútä pé ná kayă soryasóphaphú dő vĩ Jerusalem akú nuôtahe akhèpánuô, è ki cuō tókuō ná pè pă. Thyáphú ũ ki htuthéhtya lahyă Jesú Krístu, htuõto thyáphú ũ ki myáhtye lahyă ná pè théplòshyo

[◇] **8:15** 8:15 Li Hteká 16:18

męcwó málakō èthí agněnuô, pè ki cuôlē zúpé ū témęcwó yěnuô pă. ²⁰ Thyáphú ũ ki dya tă pè těthū támé nuô, pè cuôrólű phúyě pré. Témelű dő ū théplòshyo dyé yětahenuô, pè bě mětämętę ní ryá pě có ū có. ²¹ Pè dya ná pè ki měcō prétú bí Cómarya a měthěnyě yěnuô máto, dő prèlukayă agně nuôma pè bě měcómętętę.

²² Phúnuôrò pè nöhyă tókuǒ pó kayă dő aruôtôprè ná pè puôvyá yě thégně. Pè myáhtye thégně ná è ma kayă tóprè dő lézűení nyacó è dő Cómarya a těphyétěmę akŭ tóprè có. Khönyárò a zűení nyacó thi akhu-akhyě a lé~ théplòshyo měcwó lópó pă có thithi có. ²³ Tito ma prè dő a mě tókuǒ tě ná vă rò a měcwó thi tóprè. Pè puôvyá dő a krwöhyäkuǒ lǔ nuô thégně ma, prèzűetě plómuphú bíyě tahe nöhyă èthí pré. Èthí ma kayă tahe dő a dyaduzűnyá nyacó Krístu tahe có. ²⁴ Thyáphú prèzűetěphú dő a o dő prèzűetěplómę akŭ pwörtomę nuôtahe ki thégně tătę ná thi mō málakō ū agněnuô, dyéluo lahyă thi témöní èthí yětahenuô ní~. Htuôto thyáphú èthí ki thégně lahyă ná pè htuthéní thi yětahenuô ato málakō có agněnuô, mě lahyă phúnuô ní~.

9

*Krístuphú Tôprè Ná Tôprè A Těphyécwó Męcwó
Lǔ*

¹ Thí tō męcwó Cómarya akayá dő a sōphásoryá dő a o dő vý Jerusalem akú nuôtahe ari-akyá nuô, vă lo ră plehyá pé pó pă ná thí to. ² Mętěhérò thí théplòshyo męcwó èthi bá~ tě nuô, vă thégně. Vă htuthéní pé pë khöbóthyó dő Macedonia kékü nuôtahe ná thřirthíkyă tahe hó. Vă hé pé èthi ná thí prèzüetèphú dő Akaia kékü yětahenuô, a taritaryă one rű dő nahénu pă cō. Thí tětěplòshyo yěnuô, a hturyňhtya ényacó Macedonia képhú tahe athéplò dő a ki męcwó kuǒu phúnuô pă hó. ³ Thyáphú thí ki taritaryă one lahyá thí těmélü phú vă héluǒhtuǒ pé hó èthi nuô, htuǒto pë htuthéní pé ũ ná thřirikyă tahenuô, thyáphú a ki htwöhhtya tă těhtuthé dyálaho támé nuôrò, vă nōhyähó pë puővyá yětahe dő thio hó. ⁴ Phúnuôrò bí vă hyă pă akhěnuô, pë puővyá Krístuphú dő Macedoniaké tahe krwöhyäkuǒ ná vă pă kole. Vă thézú nōmyáhtye èthi ná thí taritaryă one htuǒlò hò rű těmélü nuôtahe. Thí ki taritaryă one tōcô~ to hénuô, tè dő vă züení thí tahenuô a ki htwöhhtya nyähó těthétarę dő vagně ná thigně pă hó. ⁵ Phúnuôrò, vă dyalya hó vă théplò dő vă lo nōhyă ré pë puővyá tahe dő thio rò a ki męcwó těihtuôpló těmélü dő thí ólyą ná thí ki męcwó ũ nuôtahe. Ki měphúnuô túrò shyé~ vă hyătuő pănuô, thí ki taritaryă one htuǒlöhó thí těmélü yětahe hó. Pë ki měphúnuôrò

္ ki myáhtye ná ū nōshyo thi tōprè~ máto, thi théplòshyo mē nídyédû pré phúnuô pă.

6 Tanemyá lahyă kayă dő a pruôtă patípré tèklwí tōprènuô a ki níbè kákhyé patí khyéthyá pré tèthétèphó pă. Manárò kayă dő a pruôtă é tèklwí tōprènuô, a ki níbè kákhyé é khyéthyá tèthétèphó pă. **7** Phúnuôrò, üpěp~ bëbè, a tòbè dyé phú a belya htuôhó athéplò dő a kíré dyé bá~ tě akhunuô pré. A bë thélö kákhyé nídyé to. A bë dyaní athéplò ná a tăbèhó lükhu rò a tòbè dyéhó phúnuô ní to, mëtähérò Cómarya mòní kayă dő a thékrýthélö dyéü nuôtahe pré. **8** Thyaphú thi ki níbè lõbă lõlõ~ tè dő thi lo nuôtahe, htuôto thyaphú thi tè ki o lõbă tăpôtăp  dő thi ki dyépékuô dítú ná kayă dő aruôtahe agnenuô, Cómarya ki sôri é lôklop  có ná lõ~ thi lo tahe nuôma a mëcyá pré. **9** Lisásék  hé,
“Prècóprèt  tōpr  théplòshyo m cw  h  kayă
s ph s ry  tahe h , r  a t c t t  y nu , a
okl ma h  tac pr  h .”[◇]

10 Mëtähér  pr  d o a dy t  p  pr ehimepr ph  tahe t klw t lw  d o a ki is ipl  agn  n  l el o  agn  tahe nuôma C marya h . Ph nu h , C marya ki dy  thi l ~ t klw  d o thi lo tahenu  p . T klw  y nu ma a m lak  h  l ~ thi lo m ry  ū nuôtahe h . C marya ki n  th htyaph htya

[◇] 9:9 9:9 Li Htuth htya 112:9

éhtya ná éhtya kuőpódû thi tèthetèpho pă. Thi tèthetèpho yěnuôma máhó lő~ tèryá dő a hyă dő thi tèhéplòshyo dyéü yětahe a o nuô hó.[☆]

11 Thyaphú thi ki théplòshyo dyébé pé kuǒu pwő~ tóphuő, htuǒto thyaphú kayă dő a níbè thi témelű dő pëo yětahe ki hébwíhétaryě Cómarya agnenuô Cómarya ki dyé duzáhtyathě lóbădû thi pwő~ tóphuő pă.

12 Mëtëhérò témelümetyä yěnuô a mëcwó pé Cómarya kayă dő a sôphásoryä yěnuôtahe túdû máto, a hturyăhtya tuő có üthéplò dő ū ki hébwíhétaryě htuthéhtya lahyă Cómarya có. **13** Thi témecwó yěnuô a khyáluő ná thi zûe málakö Byacè Jesú hó. Dő thi yō zûe krwõmękuő phú Krístu a tèthékrümüzila hénuô akhu-akhyě ū ki htuthéhtya ényacó Cómarya pă. Mëtëhérò dő thi théplòshyo mëcwó pé èthi ná ū pwő~ tóprë akhu-akhyě, kayă eprë ki htuthéhtya lahyă Cómarya phúnuô pă. **14** Phúnuôrò Cómarya tèbwítëtaryě dő a taklíkhódû yěnuô, a dyéluő pé thi rò thi dyéluő dítû pé èthi akhu-akhyě, èthi ki kwicóbë pé dő thigně pă, htuǒto èthi ki nethuô myáhtye lakö có thi pă. **15** Pë ki htuthéhtya rólü Cómarya dő a dyétä pë shyězü máhó aphúkhü dő a ngudupriđu nyacó rò pë hécyá akhälé opä có to yěnuô tóprë pó~.

[☆] **9:10** 9:10 Isaia 55:10-11, Hosea 10:12

10

Paulu Hébè Takè Tătŭbí Nídyé A Tèphyétème

¹ Tahehenuô a hé lahyă vă ná bí vă hébèsû ná thĭ akhĕ, vă taruô pré tadûrò bí vă ră ná li akhĕnuô, vă hébëshyohébèsō nyacó, a hé lahyă vă phúnuô. Manárò vă nébyacè nídû vă kwíthézò tadû có thĭ ná t  th  d  th  ng  , t  khy  th  d   ph   Kr  stu dy  lu   pé htu  h   p   y  nuô tahe có. ² Shy  v   hyă ku   khy  thy   thĭ p   akh  nuô, thy  ph   vă ki héb  shyohéb  s   t   th   t  m   nu  r  , vă kwíth  z   tad   th  pl  o c   th   n   htulya tapleyka l   th   t  d  ya th  pl  thu  hty   nu  tahe n  . D   th  k  l   tahehenuô a hé lahyă p   n   p   krw  l  u pré pr  lu hekhuph   al  kl   th  z   nu  tahe pré. Kay   d   a hé p   ph  nuô tahenuô, vă ki héb  s   takl   c   èth   p   kole. ³ P   ma pr  lu hekhuph   tahe pré nu  ma am  v  , man  r   p   s  s   t   y  nuô, p   s  á ph   pr  lu hekhuph   tahe s  nuô m  to. ⁴ T  s   a taku  tab   d   p   n  e y  tahe nu  ma pr  lu hekhuph   a taku  tab   m  to. P   n  e C  marya a taku  tab   d   apr  apry   r   a met  pr  o py  ky  b   l  pl   c   v  y  du tahe n   t  kr  kry   l   d   ath   nu  tahe c  . ⁵ P   met  pr  o ky   l  l  - t  phy  d  phy  htyal   né d   a m  d  dy   t  t  s  u t  th  gn   C  marya nu  tahe. L  - kay   a t  tan   tahenuô p   p  d  o l   è r   p   n   c  e n  d   è n   Kr  stu ang  .

⁶ Bí thi dyéluō hó ná thi nídă krwómę lőlátakli htuôlôhó tè akhěnuô, pè o taritaryă one hó dő pè ki cirya kayă dő a nídă krwómę kuǒu to nuôtahe hó.

⁷ Thi myá lahyă pré tèoluō dő aklő tahe pré. Dő thi klé tahehenuô a héthú lahyă ná kayă dő a htwö Krístu a prémętęphú ma tú pè pré. Nôthégně tuókuō èthi ná pè ma pè htwö kuǒdû Krístu a prémętęphú tahe vă. ⁸ Taryěshyosō dő Byacè dyé vă yěnuô, a cō ná vă hébè htuthé súlű cō vâné taki ē? Manárò vă thétarě náto. Tètaryěshyosō yěnuô, a ki mē duhtyahtühtya thi agně pré, a mepyémękyă thi agněnuô máto. ⁹ Vă pǔ ră théisě cuő pé thi ná li tahe phúnuô máto. ¹⁰ Mętěhérò tahehenuô, a hé lahyă, “Paulu ră lakő li tókuôrò ashyo-aső talwósúlű cō. Bí a okuō ná pè akhěnuô, a taruô pré, a dônyă ma a níkuǒu toto,” a hé lahyă vă phúnuô. ¹¹ Kayă dő a hé phúnuô tahenuô, a tóbè thégně ná pè oyę ná thi bëbè, pè otő ná thi bëbè, pè ki mē tätę málakő cō phú pè héo dő likű yěnuô pă.

¹² Pè taruô málakő dû pègně ni. Kayă dő a tanę htyalő nídyé lahyă ané ná èthi ma acyádè klólő ũ tahenuô pè těradű bû kuǒ ná pèně ná èthi to. Èthi tóprę ná tóprę těradű nídyé lahyă ané akhu-akhyě, èthi ma kayă olőoklő málakő cō tahe.

¹³ Manárò, pè rò, pè hébèhtyalő talwó ná bá pè tókò hébè htyalő nuô to. Pè hébè htyalő prétú

tèmè dő Cómarya dyétă hó pè yétahe nuôpré. Yēnuôma a otôkuôlō hó ná pè mètè dő thïklé yëtahenuô hó. ¹⁴ Pè cuô mè talwó ná khälé dő Cómarya nōmè pè yēnuô to. Cómarya dyé pè tèmè dő pè kibè hyă dő thi o rò pè ma prè dő a hyă hésoluô rélô pè thi tèthékrûmila tahe hó. ¹⁵ Phúnuôrò pè hébèhtuthé nídyé kuô ná pènè ná tèmè dő ūruô mèhtwohtya réhtuôhó nuôtahe ari-akyă to. Mátôkhónuô pè myásû khódû ná thi tèzû ki sôhtya htuôto pè hyámè tèmè dő thïklé yé ki duhnyahtûhtya ná htûhtya pô dô nyé tôkhó agnë nuôpré. ¹⁶ Htuôpärò pè ki cuô plehyă talwó pô dô dô oyę dô ū cuô hésoluõnô pè hí èthi ná tèthékrûmila tôphuô~ hítô nuôtahe a o pă. Rò pè ki cuô hésodônyă luô pè èthi ná Jesû a tèthékrûmila ari-akyă pă. Mètêhérò pè thézû hébèhtyalô nídyékuô pènè ná tèmè dő ūruô mèhtuô hó nuôtahe to. ¹⁷ Mètêhérò, lisâsékû hé, “Kayă tôprèprè dô a thézû hébèhtyalô ané nuô, a tòkò hébèhtyalô prétû tè dô Byacè mèpè htuôhó tè nuôtahe ari-akyă pré.”²⁴ ¹⁸ Mètêhérò, kayă dô a htuthé nídyédû ané tahenuô, Byacè théplòo lû to, Byacè théplòo prétû kayă dô Byacè htuthé nídyédû lû ná ané nuôtahe pré.

11

²⁴ **10:17** 10:17 Jeremia 9:24

Paulu Ná Prèdônyăphú Dő A Lahő Tahe

¹ Vă răcuō pé thĭ li khönyáyě tahenuō, vă ră péhtwō cō kayă tamwĭ tōprę akhu-akhyě, khyáthédō khyáthéplòhtŭ ré vă ní~. ² Mętěhérò vă théplòshyo nyacó dő thĭ ki théplòcó tadû ná Krístu. Thĭ tahenuō a thyácóná prémòphúthè dő athéplò mwöplithiplo tōprę dő vă ólyą htuǒhó văngó ná vă ki dwó pé ná prëkhŭ pă tōprę dő a mähó tū Krístu yě pănuō tōprę hó. ³ Phú khinéricyá khukló klwo ané thyáná rú rò a hyă ilolahö Eva nuō, vă bèzò one ná păma ũ hyă ilolahö kuǒdû hó thĭ phúnuō pă hó, htuǒto păma ũ hyă mëpyémëkyă lödûhó thĭ théplò a tëtanę tahe rò thĭ vïkyädû hó thĭ tëthézў møyí lóthulóthé Krístu ná thĭ tëthézўmøyí cõcú Krístu yĕnuō pă hó vă bèzò nyacó dő thigně phúnuō. ⁴ Mętěhérò ūpě tōprę bëbè, a dăhyănuō hésodonyă pé hó thĭ ná Jesú ari-akyă dő a khódû ná pë heso pé thĭ yĕnuō hérò thĭ thékrüthélö ésû cō lǔ. Rò thĭ phyésû zünyé~ hu cō Thé Sásě Byacè dő a khódû ná thĭ phyésû htuǒhó nuō tōprę, htuǒto thĭ züezünyé pré tëthékrümla dő a khódû ná pë hésodonyă pé htuǒhó thĭ nuotahé hó. ⁵ Thĭ dă é nídyé èthí, “Prèdônyăphú thárádu” nuotahenuō, a tó htyalöklö náná vă to. ⁶ Vă hébècyá hébèdè kuǒ ná ũ to tadúrò vă thégně tătę löpli cō Cómarya a témátęcó tahe vă. Pë o ná tëthégně Cómarya a témátęcó yĕnuôma pë dyéluō tătę pé hó thĭ pwö-

tôphuő hó.

⁷ Bí vă hésodônyă pé thi ná tèthékrýmila akhěnuô, vă kwínó ná thi akhwóakè tómyé~ to. Thyáphú thi ki níbè théhtwöprè tacúprè agněnuô, vă shyalyä váné phúnuô pré. Vă mephúyérò ma athú ē? ⁸ Bí vă mëtë dő thïklë akhěnuô, tèlötèkyä tahe nuôma prëzüetèplómù dő aruô tahe dyé vă rű pré meně. Thyáphú vă ki mëbétë dő thigněnuô, a thyácóhó ná vă cuő püphezépléphe cō prëzüetèplómù dő aruô tahe phúnuô cō meně. ⁹ Bí vă okuő ná thi akhě, vă ki lorů hénuô, vă kwínó ná thi tóprè~ to, mëtěhérò lötë dő vă lo tahenuô, pè puɔvyá dő Macedoniaké tahe hyä mëcwó loplí vă pré. Dő aréano nuôma vă kwínó ná thi témecwó tôphuő~ to, khönyáyé täplehyä nuôma~ vă mëkýumëkyä, mehtuôményé ná thi toto. ¹⁰ Vă hébèhtuthé nídyé prëzüetë plómuphú dő aruô dő a o kuő bí Akaia kékü yëtahe ari-akyä yënuô, vă nílá htuthé okuő vínyä to. Mëtěhérò Krístu a témátècō o dő vákü akhu-akhyé, vă hé pé thi khönyá yëtahenuô, thi klyá thégnétätë bényä pré. ¹¹ Vă hé phúyérò vă mō thi to phúnuô ē? Vă mō thi nuôma Cómarya thégně. ¹² Thyáphú kayä dő a hé ná èthí témë tahe nuôma athyáná pè témë pré nuôtahe ki hébèhtuthé nícyá dyépä tă ané phúnuô támé nuô, vă ki më plehyä lă pô phú vă më khönyá yënuô. ¹³ Èthí nuôtahe ma Prëdônyaphú a málakö máto.

Èthi ma Prèdônyäphú dő a lahō tahe pré. Èthi cuõ hélahō pé ũ ná atémę tahe rò a cyémę lahyă ané phú Krístu a Prèdônyäphú málakō tahenuô pré. ¹⁴ Èthi mephúnuô rò vă khyéthukhyéthé ná tōcō~ to. Khinéricyá khukló klwolahō cō ané phú tanémókhuphú dő a takhě tahenuô ma~ a męcyá pré. ¹⁵ Phúnuôrò, khinéricyá khukló a prèmetephú tahe klwo lahöcyá thyákuô ané phú Cómarya a prèmetephú dő acóatę tahe nuôma lékhyéthukhyéthé ná tōcō~ to. Dő khyétadû pă, phú èthi měthű htuôhónuô, èthi ki khyábè tèciryá phú a kò ná èthi nuô pă.

Paulu Hébèhtuthé Nídyé A Khyábè Tècyetecù Tahe

¹⁶ Vă ki hé khyéthyá, thĭ tō tanení lahyă vă ná kayă tamwí tóprę~ to. Manárò thĭ ki tanę lahyă vă hérò vă htwō kuôré kayă tamwí rò vă hébèhtuthé ní kuôré takiphú. ¹⁷ Vă hébèhtuthé khönyayé nuôma vă hébè phú Byacè thézű nöhébè vănuô máto. Vă hébè phú kayă tamwí tóprę nuôpré. ¹⁸ Ũ yō hébèhtuthé élă lahyă únę phú prèlu hekhuphú lékló hébèhtuthé ní nuôtahe akhu-akhyé, vă ki hébèhtuthé nídyé kuô väné pré. ¹⁹ Dădú~ vanini, thĭ yō o lahyă ná tècyátèdè rò thĭ khyáthéplöhtübé rò thĭ thékrüthélö nída pé lahyă kayă tamwí nuôtahe a tèhébè dădu ni. ²⁰ Kayă dő a nöhtwō dő thicű nuôtahe, ná a ilolahō enídyé thĭ nuôtahe, ná a etüöplè nídyé thíkhu

nuôtahenuô, thi dă~ yō théplòhtuñ nídyé kuõ lahyä dû hóhó. Thi nöphyé htyamóhtyapho nídyé lahyä ané rò thi plwõ pacyé nídyé lahyä èthi ná thínéné.

²¹ Pè mëbûkuõ dădú~ phú èthi më thi nuôto, pè taruô thyékyä códû gnëni, htuõrò pè thétarë dûgnë ni. Manárò èthi ki hébèhtuthé bû phúnuô hérò vă ki hébèhtuthé kuõ phú kayä tamwí tóprè hébèhtuthé nuô hérò vă hébèbé prépré kõ. ²² Èthi ma Hebreophú tahe ē? Vă ma Hebreophú tóprèprè vă. Èthi ma Israelphú tahe ē? Vă ma Israelphú tóprèprè vă. Èthi ma Abraham aklwialyä tahe ē? Vă ma Abraham aklwialyä tóprèprè vă. ²³ Èthi ma Krístu a prëmetèphú tahe ē? Vă më lôklõ có kû ná èthi nuôtahe có kökõ. Vă hé phúyé rò a cô ná vă tamwíthérè. Vă yácú më lôklõ có kû ná èthi mënuô có kökõ, ū dótä éklõ vă dő htökû ná èthi có kökõ. Ú mû vă ná iplírwí nuô a o ényacó, vă phûkíré thyécónuô vă myáhtye sítôbè tamomõ có. ²⁴ Judaphú tahe dámû hó vă tóphuõnuô a bèmû vă thuôshyé ná lwíthyótôplí, rò vă myáhtyebè nô phúnuô nyäphuõ có. ²⁵ Romaphú tahe mû vă ná iplírwí thuôphuõ, kayä tahe tá vă ná ló rò èthi tá htú~ a táthyé có vă có, rò èthi tané lahyä hó ná vă thyéhónuô, a o tóphuõ. Thòklyedu phé nô pé vă dő htyédutavákû thuôbè rò vă locuõ dő htyédutavã akunuô tonyé ná tóthé. ²⁶ Dő

vă cuő klyá éphuő akŭnuô vă myáhtye sítôbè ényacó ná t tar th  th is  tahe. V  myáhtye sítôb  n  hty du t t kly  v kly , v  myáhtye sítôb  n  p p ph  z pl ph   t  tahe, v  myáhtye sítôb  n  n  v my c  Judaph  n d u tahe n  Judaph  m to tahe th hteth h  p m thy  v . B í v  cu nu  d o  v duv ht  ak  b b , b í v  cu  d o  kay  o t opr - to ak hl  nu  b b , v  myáhtye s t b  n  ényac  n  t tar th  th is  tahe. Htu to d o  hty dutav  ak  b b , v  my htye s t b  n  el  t tar th  th is  tahe. Pu vy  Kr stup h  d o  a lah  tahe a t m py m s  nu ma v  s t b  el  l . L - t tar th  th is  y tahenu , v  my htye b  n  l opl  c . ²⁷ V  b  ery  th pr th tu  r  v  b  cy p ry cy l  r ya lady lad  c  v n . V  omy n  to nu ma tam m  c . V  tu b c  d o  t l ady e lady o ma a oo. Ek ob  to tam m  c . V  hyec  l k l thy  o l b ato r  v  b  khy b  k r k sw  c . ²⁸ T y nu  m to, pw ny eny - v  b k b ky  p  l - pr z et  pl m ph  tahe ari-aky  c . ²⁹ Kay  t opr pr  ki h c rec  h r  v  tan  th z  n dy  l . Kay  t opr pr  ki m t th  h nu  v  th pl du nyac  kay  d o  ilocu  l  d o  t th  ak  nu  t opr .

³⁰ Ki v  lo h b htuth  h r  v  ki h b htuth  pr t u t  d o  a dy lu  v  t h c rec  tahe ari-aky  pr . ³¹ Byac  Jes  Kr stu a Ph  C marya y  a th gn  n  v  h b  lah  m to.  ki htuth htyad 

amwị tacúprè talèkré ní~. ³² Bí vă o dő vĩ Damasco akǔ akhěnuô, khwídu Areta ahólělyá khwí nyěprětôprè dyatã opó aklyéphú tahe dő vĩ kadăduhtű rò a nőopó pý èthí ná vă. ³³ Manárò, ũ sunuǒ vă dő thu tômě akǔ, rò dő výudu alo nuô kadaphú o tōkű rò ũ cyatã vă dő ūdu kadaphúyě aklő rò vă siplékyă dő khwí nuôtôprè a takhukű.

12

Paulu A Tèmyáhtyelwó One Tahe Ná Tèdyéluő Lǔ Tahe

¹ Tèhébèhtuthé yěnuô a nýbwínítaryě dő ũgně tóprè~ to tadúrò vă tóbè hébèhtuthé pré. Manárò khonyáyě vă ki hésoluő pé thi ná Byacè dyémyáhtyelwó one vă tahe ná a dyéluő pé vă tètahe ari-akyă. ² Dő arékhě shyélw̃na akhěnuô, ũ ékä kahtya kayaphě dő a zýe Krístu tóprè dő mókhu thuötó tötó tópho. (Anékló opahtyatő kuǒ ě, ma a opahtyatő to ě nuô, vă thégně to. Thégně prétú Cómarya tóprè pré.) ³ Phú vă héhtuǒnuôhó, kayaphě nuôtôprè nuô, bínuôkhě anékló opahtyatő kuǒ ě ma a opahtyatő to ě nuô thégně prétú Cómarya tóprè pré. ⁴ Manárò Byacè ékä kahtya tuǒkuǒ è dő aléo nýdyé mókhu khǎlé htyalǒlő nuôtôpho ma vă thégně. Bí è htyna o bínuô akhě a nýhuǒ ũ hébè lǔ ngótahe dő a hésoluő kákhyécyá pé pă có ũ ná prělukayă angó to, htuǒto Cómarya nő hésoluő nyă lǔ toto.

⁵ Vă ki hébèhtuthé nídyé témehhtwóhtya hó ané yétahe. Manárò vă hébèhtuthé nídyé ná váné to. Vă ki hébè htuthéní prétú vă tēhécérecé yétahe pré. ⁶ Manárò vă ki thézű hébèhtuthé nídyé kuǒ váné pă hénúoma aní pré, vă htwő ná kayă tamwí máto, mētěhérò vă hébèhtuthé nídyé vāngó yétahe nuôma acóaté pré. Manárò thyáphú vă ki hébè htuthé nídyé váné to nuô, vă khönídyé váné. Vă thézű nōtanę ũ bá ũ myáhtye vă mētētahe ná bá ũ níhuǒ vă tēithyóithya tahe nuôpré. Vă thézű nō tanéduklő ũ ná bá vă mēnuô to.

⁷ Thyáphú vă ki hébè htuthé nídyé tă váné ná vă myáhtye tēryá dő mókhu nuôtahe táménuô, Cómarya dyé hó vă dő vă ki khyábè tēcyětěců tōcô dő a cō ná thòshyá kšhyá takhuô otyá dő vă phálěnuô. Khinéricyá khukló nōhyá a tanéphú tōduǒ dő a ki hyă mēcyěměců vă ná tēcyětěců yětōcô hó. Dő tēpyátèsé yě akhu-akhyérò vă phyéhtyalöcyá pă váné to hó. ⁸ Thyáphú Cómarya ki phyé taphákya pé vă tēcyětěců yěnuô, vă kwíthézò lǔ thuóphuǒ cō. ⁹ Manárò a hésû vă, “Ló nè lobè tē dő vă o tahe ná nè tēcyětěců yětahe agně nuôma túpré văbwívătaryé dő a mēcwó nè yěnuô pré. Bí nè hěcerecé phúnuô akhě, vă tēprötěpryá shysos̄ ki oluôhtya dő někŭ pă.” Phúnuô akhu-akhyé thyáphú ũ ki myáhtye plehyá tadû pó Krístu a tēpröpryá shysos̄ o dő vákŭ

yěnuô, vă ki hébè htuthé nídyé vă těhěcérecé ariakyă yětahe pă. Vă ki hébè htuthé nídyé vă phúnuôrò vă thékrůthélő pré. ¹⁰ Phúnuôrò vă o ná těhěcérecé tahe, vă myáhtye sítôbè ná těcyětěců tahe, ũ pacyéishyé vă tahe, ũ měcyěměců vă tahe, vă myáhtye sítôbè ná těpyátěsě thi tahe, lō- tě dő vă myáhtye sítôbè yětahe nuôma Krístu agně pré, manárò vă théplomě théplomě pré. Mětěhérò bí vă hěcěrecé akhěnuô, túma vă hěshyoreso* pré.

*Paulu Bèzòbèthi Pé Corinthia Prèzúetè
Plómuphú Tahe Agně*

¹¹ Vă hébè htuthéný văngó akhu-akhyě vă cō có ná kayă tamwí tōprě. Manárò thi mětamwí vă pré. Thi tō htwö kayă tahe dő a tō htuthé nídyé vă. Phú kayă tahehe hé lahyă vă, vă ma kayă olóoklō tōprě pré tadúrò vă tó larú klóná a htwö lahyă thárádu máhó Prědonyaphú nuôtahe takito. ¹² Bí vă otőkuō ná thi akhěnuô, thi myáhtye tătę lōdū hó ná vă ma Prědonyaphú málakō tōprě hó, mětěhérò tě dő vă měhtuǒhó tahenuô, vă khyáthéplohť me nyacó, htuǒto vă dyéluǒ pé htuǒhó thi těmátlędyá tahe ná těprotěprya tahe hó, rò vă měluǒ pé htuǒ élă hó thi tětapá khyéthukhyéthé tahe hó. ¹³ Prèzúetè plómuphú

* **12:10** 12:10 Pè zýení Cómarya akhu-akhyě Cómarya dyé vă těhěshyoreso dőthudothé tókyě.

dő aruô tahe rò vă myádukhóklő lŭ, thĭ rò vă myá tăphuôbékhu kyă thĭ phúnuô ē? A o pré tōcô dő vă kwíkuô thĭ témecwó to nuôpré kökô. Vă kwíkuô thĭ témecwó to yěnuôrò khyáthédô rò plwókyäré vă tēthú ní~.

14 Vă tari one dő vă ki hyă olĕ kuô thĭ thuôphuôtôphuô hó. Manárò vă hyákwyňä ná thĭ rŭ taki~ to. Vă kwí prétû thĭ ki mō vă pré, mëtëhérò phú tō buôe muôphĕ máto, muôphĕ tō buôe phú pré. **15** Välövákyă vărûváhtě, vähëväre, tèpwó~tōcô dő thígnë nuô, vă thékrýthélô pré. Vă mō cō thĭ báyë cō tadûrò thĭ témø vă nuô a cō ná apatí kalya~ tóbye phúté?

16 Phúnuôrò vă mëkýmëkyă thĭ to nuôma thĭ klyá thégnenyă pré. Manárò kayă tahehe hé lahyă vă ná vă hyă ilo-ilyá thĭ, vă hyă lahölahya e thírű, a hé lahyă phúnuô. **17** Vă lahöe lahylaó nō thĭ ē? Kayă dő vă nöhyă è dő thĭ o tahe nuôma a hyă etýöplè nō thíkhu rò a kadyé lahyă vă rŭ nuôma a o tóprëprë ē? **18** Bí vă kwíthézò Tito dő a ki hyă dő thĭ o, rò vă plwóhyă tókuô prezýetëphú tóprë ná è akh  nuôma, Tito hyám -e ny  thíkhu ē? A hyă m -e thíkhu tōcô~ to. A t ihtòony , at dy  a thépl thuôhty  tahe nuôma athy n  vă pr  v héto?

19 L ~ p  r  p  th  y tahe nuôma, th  tan  lahyă n  p  héb  tak b  n dy  l  p n  phúnuô k le.

Phúnuô máto, pè hébèpré phú Krístu nôhébè pè nuô pré nuôma Cómarya myáhtye thégnédû hó. Khöbóthyómø thi~, lõ~ pè mëtë yétahe nuôma pè më dô a ki htwöbwíhtwörtaryé dô thigné pré.

20 Shyé~ vă hyátuôkuô dô thi o khépánuô, pâma vă hyáhtye dûhó thi tèdyathudyathé tahe dô a khódû ná phú vă thézû myáhtye nuôtahe pâ hó, htuôrò thi ki myáhtye dûhó vă tèdyathudyathé tahe dô a khódû phú thi thézû myáhtye vă nuô pâ hó, vă bèzône phúnuô. Vă bèzô dûhó ná pâma vă hyámyáhtye thiklyéthingă lû, thi thékhwékhyélû, thi théplödu thuôhtyéhtû lû, thi okhólû tômû ná tômû, pacyéishyé ū, dyámwihtyézô ū, phyéduphyéhtyalô né, mësúsá tarütapya tè, phúnuô tahe hó. **21** Dô thi tèihtòonyä më lahyá phúnuô akhu-akhyé, vă ki hyá olë kuô thi yétôphuô pânuô, pâma vă myáhtyebe dû hó ná tèthétarë dô Cómarya a mèthènyé pâ hó vă tanë théisë phúnuô. Mëtëhérò, dô aréano nuôma kayä dô a cuôthû prëmòprëkhû tahe, tanë patápatô tahe ná a cuôthû üphúümë tahenuô, a zä ní lahyá hí ané to. Phúnuôrò dô kayä yétahe akhu-akhyé vă ki nguôbèhèsí cō dô èthigné pâ cökô vă bèzô phúnuô.

13

Tèdyéròdyéryé Ná Tèhémôheryá Dô Khyétadû

¹ Vă kíré hyă olĕ kuŏ thi yětôphuō nuôma thuǒphuôtôphuō hó. Phú lisásékŭ hé, “Kayă tôpr  pr  ki dya a kh  b thy  t  pr  pr  at  th  kih  r , pat  tad  kay  th  gn  m  tor  th  thu  b  khy  b  ath  n  kay  y  t  pr  dya a kh  b thy  t  th  y  nuôma at  lak  ph  nu .”[ ] ² Bí v   hy  ol  ku  thi ny  phuôtôphu  akh  nu , v  dy  r  one htu  h  kay  d  d  ar  ano nu tahe n  l ~ kay  d  aru  nu tahe h . Kh  ny  r  v  otaph  zye n  thi r  v  dy  r  khy  thy  thi. R  shy ~ v  hy  khy  thy  y  t  phu  p  nu  v  n  l  th  l  th  z  n dy  p  ny  n  thi t  pr ~ to h . ³ V  ki m   ph   v  h  htu  h  nu  p , m  t  h  r  Kr  stu n  h  b  d t  v  n  thi m   e  ma am  to e  nu , thi kw  shy  h  v  d  v  ki h  p  thi h . Kr  stu ki ithy  r y  k  thi p  ma, a th  is   p  n  thi taki , a ki ithy  r y  k  thi n  a tary  shy  s   c  p . ⁴ D  t  h  c  rec  akhu-akhy  Kr  stu khy  thy  ath  d  krusu alo . Man  r  kh  ny  y  d  C  marya a t  prot  p ry  shy  s   akhu-akhy  a htw  pr  h . Ph  nu h  p   ma p   h  c  rec  thy  ku  d  ph  nu  tad  r  bí p   ki h  p  thi p  akh  nu , p   ki dy  lu  p  thi n  C  marya a t  prop ry  shy  s   p , m  t  h  r  p   y  htw   h  t  t  c   tu  n  Kr  stu d  p   t  ohtw  pr k  h  akhu-akhy , p   ki m  ph  nu  p .

⁵ Thy  ph   thi ki th  gn  n dy  lahy  th  n  n 

[ ] **13:1** 13:1 Li D  ny   19:15

thi cō ná thi tèzū ē, thi cō to ē nuô, sudyā lyä nídyé lahyā thínē nuô. Krístu ohtwöprè dő thíkú nuôma thi thégnē to ē? Manárò thi ki myáhtye ná thi cō ná thi tèzū to hérò, Jesú Krístu ohtwöprè dő thíkú to. ⁶ Rò vă zűe ná pè ma Krístu a Prèdônyaphú tahe málakō cō nuôma, thi ki thégnéhyá nyádû pă. ⁷ Pè kwicóbě ná thi ki mē plehyá pă tă tèthú támé, mëtähérò thyaphú ū ki thégnē ná pè ma Krístu a Prèdônyaphú málakō tahe agnenuôrò, pè kwicóbě phunuô máto. Thi ki tanę lahyá pè ná pè ma Prèdônyaphú dő a málakō tahe bëbè, a málakō to tahe bëbè, a léhéo ná tōcō~ to, tè dő pè thézū málakō nuôma itě hérò thi ki mëtëryá hénuôma pò hó. ⁸ Mëtähérò pè sásuhtésû témátècō nuôma aní to, pè bëkrwö pō tarwó nídyékuō dő témátècō tókyé. ⁹ Pè ki lo ithyoryákä thi to hénuô, pè nöecyä pè taryeshyosō to, phunuôrò ū tanę lahyá pè ná pè hécérecé pré tadúrò thi ki mē plehyá pă tèthú to hénuô, thi htwohtya kayä dő a hëshyoresō tahe hó akhu-akhyé pè thékrüthélō nyacó. Pè kwicóbě pé thi ná thi ki ohtwöprè ryáhyá dő nyě tókyé rò thi ki mē pă tă lahyá tèthú támé, phunuô pré. ¹⁰ Shyé~ vă hyatuǒkuō thi pă rò thyaphú vă ki hyä nöe sō tă vă taryeshyosō dő Byacè dyé vă yěnuô táménuô, bí vă oyę ná thi akhě, vă thézū räcuō ré pé thi liyé pré. Thyaphú vă ki mëduhtyahtühtya thi tèzütényä agnenuô,

Byacè dyé vă taryěshyoső yěnuô pré. A dyé vă taryěshyoső dő vă ki mepyémękyă thi agněnuô máto.

¹¹ Khōbóthyó thi~, vă thézű hé thi dő khyětadû, théluőphòphň lahyă ní~. Meryákakhyě lahyă thi těohtwöprë ní~. Nídă lahyă vă těkwíthézò thi yěnuô tahe ní~. Oplóocű, opěodwō nídyédû lŭ ní~. Thi ki mephúnuô hérò Cómarya dő a mädû těmo ná těpětědwō a khäshyékhärya yětôprë ki o kuǒdû ná thi pă.

¹² Dyéluő thi těmo nídyélü yěnuô ná thi těhé-mohéryá lŭ tóprë ná tóprë ní~. ¹³ Prězűetěphú dő a o lahyă bíyě pwő~ tóprë thůhyă pé kuǒ thi èthi atěhémohéryá tahe.

¹⁴ Pè Byacè Jesú Krístu abwiátařyě, Phě Cómarya atěmo ná Thé Sásě Byacè a těbóthyóbólă yěnuô, a ki o kuǒ dû ná thi pwő~ tóprë ní~.

li

Lisăsĕ Athĕ - Kayă Ngó
Western Kayah: Lisăsĕ Athĕ - Kayă Ngó New
Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayah, Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

e95d0c8d-ae9c-5368-9ad4-ad9a104aff49